

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Institvtionvm// Ad Vniversvm// Ivs Pontificivm, Sive//
Canonicvm, Libri Qvatvor**

Lancellotti, Giovanni Paolo

Basileae, 1566

xx. De Officio vtriusque Vicarij.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-61756](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-61756)

DE OFFICIO VTRI- A ipse beneficio deseruire, huius
usque Vicarij,

TITVLVS XX.

Cum frequenter eveniat Cle-
ricos necessarijs causis im-
peditos non posse officijs
suis, tam in diuinis celebrandis
ministerijs, quam in iure dicen-
do superesse: idcirco permit-
tunt leges, vt, cum id evenit, li-
ceat eis aliorum opera vti, & sibi
legere viros idoneos, quibus
tuto possint vices suas madare,
quos propterea Vicarios ap-
pellant.

Hi vero, vt diximus, vel ad
diuina ministeria celebranda
constituuntur, vel ad Iurisdic-
tionem exercendam: nam et si
parrocham Ecclesiam habentes
non per vicarium, sed per
seipos illi deseruire teneantur
in ordine, quem ipsius Ecclesie
qualitas requirit, tamen quia
feri potest, vt parrocha Eccle-
sia, quam habent, dignitati, vel
præbendæ Ecclesie maioris sit
annexa: id vbi accidit, licebit
ei, qui talem habuerit præben-
dam, vel dignitatem (cum exi-
miam eam habere debeat, & o-
porteat in primis maiori Eccle-
sie deseruire) vicarium perpetuum
in parrocha Ecclesia substituere,
qui ex illius Ecclesie reditibus
congruam portionem hoc nomine
percipiet. Siue igitur hac causa,
seu alia quis excusetur, quò
minùs teneatur

officiu vicarius supplebit.

Episcopi tamen consensus
exigitur in hoc vicario consti-
tuendo: quo adhibito, neq; per
ipsum rectorem dominum, ne-
que per successoré eius poterit
amoueri, portioné sua de-
fraudari, nisi aliqua culpa id me-
ritus fuerit. Idem pluribus Ec-
clesijs vicarius perpetuus eodé
tempore esse non potest, & qui
dum alicuius esset vicarius per-
petuus in diuinis, beneficium
curatū postea est adeptus, am-
plius Vicarius esse non permit-
tetur. Atque vt Vicarij per-
petui in Ecclesijs, quarum Vicarij
sunt, resideant, & se in presby-
teros (vt eorum cura exigit)
faciant promoueri, per subtra-
ctionem proventuum, aut vica-
riatum compelluntur. Sed
& Clemens V. constituit, vt in
huiusmodi Vicariatibus perpe-
tuis ea obseruentur, quæ de Ec-
clesijs curam animarum haben-
tibus, agnitione aliarum amit-
tendis, ac de ipsarum Rectorib.
promouendis ad sacerdotium,
deq; eorum ætate à iure statuta
esse noscuntur. Clerici in pres-
byteratu, vel in alijs inferiori-
bus ordinibus constituti, in Vi-
cariatibus Ecclesiarum, quos
adepti sunt, alios sibi substitu-
ere non possunt.

Et hæc de his Vicarijs, qui in
diuinis substituuntur: pauca
etiam dicamus de his qui sub-

Ff 2

e glo. in Rub.
extra, cod.

b c. extirpan-
da. h. quia
verd. extra.
de præb.

c. 2. extra, co.

d c. pe. extra.

e ca. clericos.
extra, co.

f de. un. e. t.

g ca. clericos.
extra.

rogantur in Iurisdictione: qui etiam quandoque Officiales, quandoq; Missi Domini appellantur^a, & quorum creditur ordinariū esse officium^b. Vicarius autem summi Pontificis, quem in Vrbe relinquit, sciat iurisdictionē suam extra urbem non protendi^c. Quamvis in Officialem Episcopi per officium generaliter ipsi traditum causarum cognitio transferatur, potestatem tamen inquirendi, corrigendi, aut delicta vlciscendi, seu aliquos à suis beneficijs, vel administrationibus amouendi, transferri nemo dixerit, nisi nominatim hæc quoque tradita sint^d: neque beneficia conferendi^e, nec literas commendatitias ad ordines suscipiendos concedendi^f. Et postremò sciendum, huiusmodi Vicariam curam laico credi non posse^g.

^a gloss. de. 2. ur. officialis. de refer.
^b gloss. c. 2. eo. hoc t. in 6.
^c c. pe. extra. eod.

^d c. 2. in 6.
^e c. fi. in 6.

^f ca. cum nullus. §. 1. de temp. ordi.
^g ca. in noua. 16. q. 7.

DE VISITATIONE PER PŒLATOS FACIENDA,

TITVLVS XXI.

Vi ad PŒfecturas, & populorum, vel Ecclesiarum regimina vocati sunt, excubare oportet, asidueq; explorare, quænam vitia animarum sibi creditarum saluti officere videantur, quæve res profuturæ sint, & illa pro viribus evellere conari, hæc impigrè præstare, & sollicitè ministrare. Atque ut morbi confestim habita no-

titia promptius & tutius ei manus medica adhiberi possit, propterea debet Episcopi quolibet anno semel Dioceses suas invisere: sin valetudine impediantur, quo minus ipsi hoc officium exequi possint, poterunt illud alij demadare^h. Hæc verò erunt PŒlati partes, cum Ecclesias suas invisit, nempe, ut proposito verbo Dei quærat de vita & conversatione ministrantium in Ecclesijs, & alijs locis diuino cultui addictis: & cum de aliquibus leuam famam esse ortam viderit, ipforū ordinarijs id notum faciet, si iudicarit expedire, ut super his solenniter inquirent: notoria verò criminata, quæ examinatione non egent, vlcisci poteruntⁱ. Providebitq; ut, si qua fortè Basilica * destituta fuerit, restituatur^k.

Visitandi autem potestatem habent Cardinales, Legati, vel nuntij Apostolici^l, Patriarchæ, Archiepiscopi, Episcopi, Archidiaconi, Decani: hi tamen duo postremi non suo, sed Episcopi nomine visitant, nisi fortè longa consuetudine præscripserint ius suam parrochiam visitandi. Et denique, vnusquisque PŒlatus iurisdictionem habens, & visitandi ius habet^m, quod nulla præscriptione amittetⁿ. Archiepiscopus vniuersam suam provinciam arbitrato suo visitare potest, quamvis non sint eius suffraganei negligentes, nec non visita-

^h ca. decretum. c. Episcopum. 10. q. 1.

ⁱ c. 1. §. san. de censib. in 6.

* destru. ca, fortè.

^k d. ca. decretum. uimus.

^l c. procuratio. nes. extra.

de censib. c. mandamus.

ubi Abb. de offic. ordi.

^m Ab. ca. cum Apostolus.

3. no. de censib.

ⁿ ca. cum ex officij. de præser.